

---

# Litteraturstråkets medborgarbudget

2023-12-31

# Innehåll

|          |                                   |           |
|----------|-----------------------------------|-----------|
| <b>1</b> | <b>Inledning .....</b>            | <b>3</b>  |
| 1.1      | Syfte och Mål.....                | 3         |
| <b>2</b> | <b>Processberättelse.....</b>     | <b>3</b>  |
| 2.1      | Förberedelsefasen.....            | 4         |
| 2.2      | Röstningsfasen.....               | 5         |
| 2.3      | Förslagets genomförande .....     | 7         |
| 2.4      | Synpunkter från medborgarna ..... | 10        |
| <b>3</b> | <b>Medborgarbudget 2024 .....</b> | <b>12</b> |

# 1 Inledning

Inför 2023 gavs SF Hisingen i uppdrag att genomföra en medborgarbudget. I Göteborgs Stads budget 2023 står att läsa;

*Socialnämnd Hisingen får i uppdrag att genomföra ett pilotprojekt med en medborgarbudget. Projektet ska riktas mot något av Göteborgs särskilt utsatta områden med fokus på kultur och fritid.*

SF Hisingen tilldelades 1 miljon kronor till arbetet med medborgarbudgeten, varav 800 000 kronor kommuniceras ut till medborgare och resterande 200 000 kronor till övriga omkostnader. Socialnämnden Hisingen beslutade att Backa och Brunnsbo skulle vara fokusområde då Backa är ett utsatt område. För att ringa in området valdes Litteraturgatan som en röd tråd och för att bredda så att alla boende kände sig inkluderade så namngavs processen *Litteraturstråkets medborgarbudget*. Två projektledare, Klara Wettre och Emma Sladinovska Bayazit, ur förvaltningen anlätades för att sköta arbetet på delar av sina tjänster. Båda med koppling till fritidsenheter. Arbetet är av resurskrävande art, så efterhand var det tydligt att det krävdes heltidsarbete för att hantera arbetsbördan. Flera funktioner inom förvaltningen fick bidra med sin kompetens för att processen skulle kunna genomföras och även de påverkades av det korta tidsförloppet som krävde extra ansträngning och engagemang.

## 1.1 Syfte och Mål

Syftet med att anordna en medborgarbudget är i första hand att involvera medborgarna i prioriteringen av kommunala resurser som påverkar deras dagliga liv. Då medborgarbudgetens metod är en demokratisk process så önskar man att det långsiktigt påverkar fler medborgare att delta i de allmänna valen. Att aktivt finnas på plats i ett område och visa bredden av en socialförvaltnings arbete har också syftet att slå håll på myten om socialförvaltningarna som florerar i landet med pågående desinformationskampanjer. Den positiva dialog som uppstått i samband med medborgarbudget tros ha ökat medborgarnas förståelse för förvaltningens arbete och välvilliga intentioner.

Ett av målen har varit att så många medborgare som möjligt ska kunna ta del av aktiviteterna och ett övergripande mål från förvaltningen har varit att öka tilliten till staden samt öka intresset och kunskapen för demokratifrågor generellt.

# 2 Processberättelse

Arbetet med medborgarbudgeten påbörjades i januari och löpte på under hela 2023. Rekommendationen är att man vanligtvis sprider ut arbetet med en medborgarbudget under två års tid för att nå ut på ett optimalt sätt men en viss

komprimering har behövts göras utifrån direktivet att medborgarbudgeten endast gällde för 2023. När samtliga beslut var tagna och förberedelserna var genomförda hade halva april gått och det var först då förslagsfasen kunde starta.

På grund av att det inte fanns tillräckligt med resurser och personal kunde inte marknadsföring genomföras på ett optimalt sätt. Om mer resurser funnits hade en större andel av medborgarna kunnat nås. Att tex arbeta mer aktivt med sociala medier för att få en större spridning digitalt hade troligtvis förbättrat spridningen till den yngre befolkningen. Potentiellt skulle man kunna göra mer men begränsning finns utifrån de ramar och regelverk som kommunala verksamheter behöver följa vid användning av sociala medier.

Trots detta kom många besökare till aktiviteterna. Marknadsföringen genomfördes muntligen genom Invånarguiderna, via broschyrer och information på den digitala plattformen. En effektiv kanal var bostadsbolagen som bland annat satte upp information i trapphus, på så sätt nåddes många. Parallellt med detta fanns Litteraturstråket på Instagram.

## 2.1 Förberedelsefasen

Ett tjänsteutlåtande skrevs och socialnämnden Hisingen tog beslut 2023-03-28. I tjänsteutlåtandet lyftes att eftersom medborgarbudgeten skulle ske under 2023 kunde inte förslag som innebar långsiktighet eller byggnation genomföras, därför fastslogs att det var sociala aktiviteter som var aktuella. Kriterier formulerades för att förtydliga för medborgarna vad som gällde. Kriterierna var;

- Vara av karaktären sociala aktiviteter/upplevelser och passa temat ”**saker man kan göra/eller uppleva tillsammans**”
- Vara en aktivitet som passar **många barn och vuxna**
- I första hand genomföras i **området längs Litteraturgatan**
- **Inte innebära någon kostnad för deltagare** i aktiviteten
- Ha **en ansvarig person** som går att nå via telefon eller e-post
- **Inte göra så att någon privatperson tjänar ekonomiskt** på aktiviteten
- Vara **genomförbart år 2023**
- Inte kosta mer än **100 000 kronor** per förslag
- Ha lämnats in mellan **14 april - 25 maj 2023**
- Ska följa **Göteborgs Stads värdegrund** (detta fick sen strykas, värdegrunden kommuniceras inte tydligt ut mot medborgare så det väckte en del frågor)
- **Inte bryta mot lagen**

Förberedelser påbörjades för att kunna använda den digitala plattform som var nödvändig för att få in förslag från medborgare. Digidem Lab hade sakkunskapen i hur Socialförvaltningen Hisingen kan använda plattformen Decidem med öppen källkod och E-work var den upphandlade konsultfirma som användes. Digidem Lab har också värdefull kunskap om medborgarbudget som process, både från processer nationellt och utomlands som de delade med sig av och var på så vis ett viktigt bollplank och utbildare.

PUB-avtal som fastslog hur personuppgifter skulle omhändertas under processen, särskilt kopplat till plattformen skrevs med flera professioner inkopplade. Att

skapa dessa avtal var tidskrävande och komplicerade utan möjlighet att påskynda, de blev som tur var färdiga precis innan förslagsinlämningsfasen startade.

Parallellt med detta påbörjades arbetet med att ta fram marknadsföringsmaterial. En illustrerad karta av det berörda området samt en logga skapades av Klara Wettre. Sedan kunde broschyrer och annat informationsmaterial tas fram och skickas till tryck. Broschyrer, vykort, roll-ups och beachflaggor beställdes. Här var kommunikatörerna behjälpliga.

En kick-off planerades med inslag så som pyssel och musik- och dansuppvisning. Den 14 april genomfördes den på Community Center Brunnsbo med bostadsbolag, Invånarguider, trygghetssamordnare, fritidspersonal, politiker och övriga tjänstepersoner. Det blev en lyckad tillställning med många besökare. Ordföraren i Socialförvaltningen Hisingens nämnd höll invigningstal.

En grupp som varit avgörande genom hela processen är Invånarguiderna<sup>1</sup>, de har funnits ute i områdena och spridit information om medborgarbudgeten. De var också med på kick-offen och fick då in de första förslagen. De har kunnat hjälpa medborgare som haft frågor, visat hur man lägger förslag eller röst och har också genom sin stora språkkompetens hjälpt till att översätta vid behov.

Förslagsinlämningsfas pågick 14/4 – 25/5 och det var framför allt på torgdagar och liknande som det kom in många förslag, alla förslag behövde komma in digitalt och detta kunde Invånarguiderna hjälpa till med.

Förslagen som kom in gicks igenom, godkändes (eller inte) och publicerades på plattformen. Förslagsinlämnarna blev kontaktade om det fanns oklarheter men också om att deras förslag blev publicerat. Totalt kom 50 godkända förslag in, de som inte var godkända rörde sig om tex byggnationer eller annat som inte höll sig till kriterierna. Det var också flera dubbletter där då förslagslämnaren fick information om att det slagits ihop.

Vid det här läget intensifierades projektet samtidigt som den ena projektledaren fick en ny tjänst. Processen stod då med en projektledare som i stället fick stöttning av förvaltningen vid behov.

## 2.2 Röstningsfasen

Röstningsfasen genomfördes under perioden 5/6 – 25/6. Under fasen kunde medborgarna rösta antingen digitalt eller analogt, detta eftersom röstningsfasen tilläts ske anonymt till skillnad från förslagsinlämningen. Då röstningsfasen inte var färdig förrän i slutet av juni och på grund av semestrar, upphandlingar och

---

<sup>1</sup> Invånarguiderna är medarbetare med olika språkkunskaper och med lokal förankring på Hisingen. De pratar språk som: svenska, engelska, somaliska, arabiska, kurdiska, spanska och turkiska. Hisingens invånarguider arbetar uppsökande på torg och mötesplatser runt om på Hisingen för att informera invånare om Göteborgs stads olika verksamheter och tjänster, svarar på de boendes frågor och berättar om hur invånarna kan vara med och påverka i samhället. Läs mer på: [Om Hisingens invånarguider - Hisingens invånarguider - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](https://www.goteborg.se/om-hisingen/invanarguider)

planering var det inte möjligt att ha några aktiviteter i gång förrän tidigast i mitten av september.

Valurnor placerades ut på bemannade platser och röstsedlar med beskrivning av de 50 förslagen skapades. Den varianten liknande till viss del ett vanligt riksdagsval vilket kan skapa en positiv och pedagogisk effekt i det långa perspektivet. Man hade, om man bodde eller verkade i området rätt att rösta en gång och hade då 5 röster att förfoga över. Att rösta manuellt var övergripande populärast. Nedan bild visar hur röstsedel såg ut;

Totalt kom det in 1640 godkända röster. Flera röstsedlar blev ogiltiga då personer hade kryssat för fler än 5 förslag så detta borde varit ännu tydligare. Alla röster räknades och innan semestrarna påbörjades kostnadsberäkningarna och kontakter upprättades för att förbereda inför höstens aktiviteter. De förslag som vann var:

1. Simskola för barn
2. Dream Café, en social mötesplats
3. Tivoli
4. Familjedag med hoppborgar
5. Matmarknad med musikuppträdande
6. Kvartersbio, återupplivning i gamla Folkets Hus
7. Go-cart för ungdomar
8. Cykelkurs för vuxna
9. Konsert för och med unga
10. Utflykt till Borås djurpark

Eftersom alla aktiviteter behövde ske under hösten blev det nu bråttom att upphandla allt som gjorde att aktiviteterna kunde genomföras. Här var inköpspecialisterna ett gott stöd genom hela genomförandefasen, det blev hög arbetsbelastning för dem på inköp och upphandling och proceduren kring hur vi behöver handla och upphandla gjorde att det tog lång tid och krävde mycket av alla inblandade. Det hade varit gynnsamt att i större utsträckning bjuda in dem tidigare i planeringen. En sak som blir svår i en kommunal kontext är att vi är skyldiga att direktupphandla. Men när vi står med en vinnande aktör så kan uppdraget endast gå till den aktören. Utförandet står då i konflikt med den regelrätta proceduren.

Förutom de ekonomiska lösningarna så skulle själva utförandet lösas, personer som skulle hålla i aktiviteten engageras och medborgarna skulle informeras och involveras.

Kommunikationen var en uppgift som därför ofta kom i sista hand, det var allt för många akuta frågor att lösa att frågan att nå ut inte hanns med på en tillfredsställande nivå. Trots detta hittade medborgarna till aktiviteterna. Vid upprepning av metoden behövs fler inblandade arbeta med spridning och marknadsföring så att ännu fler kan ta del av det som erbjuds.

Det blev en utmaning att överhuvudtaget få till vissa aktiviteter. Här märktes det tydligt att det hade varit att föredra om en del aktiviteter hade kunnat ligga på sommaren i stället. Nu blev höstvädret också ett bekymmer att ha med i kalkylen och flera medborgare ifrågasatte också tidpunkten för genomförandet. Flera av aktiviteterna fick utföras i både regn och blåst.

## 2.3 Förslagets genomförande

### 1. *Simskola för barn, 84 röster.*

Det är stort tryck på Göteborgs simhallar då många renoveras samtidigt. Då SLS kunde erbjuda bassängtid i efterfrågat område fick de anordna simundervisningen. Totalt fick 42 barn plats på simundervisningen under höstterminen (14 veckor). Ledarna som höll undervisningen hade erfarenhet av att bemöta barn med vattenrädsla vilket många barn i grupperna hade. Platserna delades främst ut via idrottslärarna på de skolor som finns i området. En stor grupp barn har bland annat pga. pandemin inte hunnit lära sig att simma under sin tidiga barndom och riskerar därför att inte få godkänt betyg i idrott och hälsa i årskurs 6. På grund av detta prioriterades den årskursen. Det blev ett gediget jobb för idrottslärarna att kontakta familjer och anmäla barnen till platserna men de uttryckte stor tacksamhet då det innebär att färre barn kommer behöva bli erbjudna simundervisning under vårterminen, vilket påverkar övrig undervisning. Simundervisningen skedde på barnens fritid. De flesta tider som kunde erbjudas var på Kärrabadet och några på Lundbybadet.

### 2. *Dream Café, en social mötesplats. 77 röster.*

Backa kvinnoförening som har ett stort antal medlemmar i området lämnade in förslaget om en social mötesplats och marknadsförde sin idé väl under röstningsfasen. Här hade man haft kontakt med House of Possibilias (i gamla Backa Folkets Hus) för att säkerställa en lokal för aktiviteten. Under hösten startades *Dream Café*, där gratis soppa delades ut och många besökare strömmade till. Totalt besökte 696 personer Dream Café under hösten. Eftersom aktiviteten genomfördes under dagtid slöt främst seniorer upp och aktiviteten blev den typ av mötesplats som var planerad. Träffarna genomsyrades av positiv stämning med plats för samtal. Flera av träffarna hade också teman med poesiuppläsning som utgångspunkt där en

skådespelare höll i den röda tråden. Backa kvinnoförening har visat att de är en viktig och betydelsefull aktör i området. De kommer fortsätta med konceptet i vår men tar då betalt för soppan.

### *3. Tivoli, 67 röster.*

Det vinnande förslaget som skickades in av den yngsta medborgaren (10 år) var ett tivoli i Brunnsbo. Planering kunde ske tillsammans med förslagslämnaren och enheten Fritid, som i sin tur involverade många ungdomar. Tivolit med flera attraktioner bokades innan sommaren och under hösten bestämdes hur dagen skulle vara som helhet. En foodtruck bjöds in och Tillsammansköket var involverat och bjöd på gratis korv under dagen. Invånarguider och bostadsbolag var på plats. MBUs (Människan bakom uniformen) ambassadörer arbetade och såg till att köer och liknade fungerade fint, vilket var en stor tillgång. Tidigare erfarenhet fanns av liknande situation som inte fungerat. Höstvädret var en svårighet, det blåste hård storm i Göteborg denna dag. Trots det kom många besökare och flera barn åkte hela dagen och utstrålade mycket glädje. Totalt besökte ca 600 personer tivolit under dagen.

### *4. Familjedag med hoppborgar, 63 röster.*

I samband med att Bostadsbolaget Poseidon planerade sin megaloppis i området Backa Röd skapades en yta för barn och familjer med hoppborgar och hinderbanor. Det var barn från Ellen Keyskolans Lights On som hade lagt förslaget så de var också en del av planeringen. I övrigt planerades aktiviteten till stor del av Poseidon och det uppstod en del missförstånd där det i efterhand blev tydligt att mer projektledning hade behövts. Fritid hade tex blivit tillfrågad att delta men kommunikationen mellan Poseidon och Fritid blev bristfällig och fritidsledarna upplevde att de fick en roll på plats som inte var den bästa. Detta tog vi lärdom av till kommande aktiviteter så att Fritid själva till större grad kunde vara med och påverka samt involvera sin målgrupp. På familjedagen agerade i stället fritidsledarna mer som vakter, en roll de inte bett om. Här blev inte deras arbetsmiljö tagen på allvar. Situationen urartade bitvis då det var många barn på plats. En del av familjedagen var också att barnen skulle få gratis mat så en foodtruck bjöds in och de serverade ca 150 gratismåltider. Besökare på plats var nöjda med dagen, det var fint väder och hela området levde upp då det samtidigt var loppmarknad och det även pågick andra aktiviteter. Totalt besökte ca 500 personer familjedagen.

### *5. Matfestival med musikuppträdande, 60 röster*

I samarbete med Community Center (som haft liknande aktiviteter tidigare) anordnades det vinnande förslaget Matfestival i Brunnsbo den 23 september. Konceptet bygger på att boende i området bjuds in att laga mat eller annat

ätbart i sina hem och sedan sälja det till självkostnadspris. Tält byggdes upp på asfaltsplanen utanför Community Center både för utställare och för besökare. Samtidigt med matfestivalen pågick musikuppträdanden på en uppbyggd scen och dans och sång med besökarna. Tillsammansköket var i gång och bjöd alla barn på grillade äpplen bland annat. Det blev en väldigt fin tillställning med stark sammanhållning och de boendes stolthet gick inte att ta miste på. Flera besökare tackade arrangörerna för evenemanget och uttryckte att det betydde mycket. Totalt besökte ca 800 personer festivalen.

#### *6. Kvartersbio, återupplivning i gamla Folkets Hus, 57 röster*

I House of Possibilitas som huserar i gamla Folkets Hus låg det tidigare en biograf, kallad Bio Rex. Föreningen House of Possibilitas la förslaget om att återuppliva den gamla kvarterbion. Pengar har gått till att restaurera bioduken, köpa in stolar och till filmrättigheter. Valet av filmer har gjorts i samråd med besökare och man har haft ett brett utbud med filmer, både riktade till barn och vuxna. Efter perioden med gratisfilmer finns plan att fortsätta men då med en avgift för besökarna. Totalt besökte ca 20 personer/film biografen.

#### *7. Go-cart för ungdomar, 52 röster*

Denna aktivitet kunde Fritid i Backa och Brunnsbo ta ansvar för genom att ta emot anmälningar från ungdomar samt följa med på aktiviteterna. Aktiviteten genomfördes under höstlovet och riktade sig till två olika åldersgrupper. Planeringen från projektledaren blev att upphandla och boka aktiviteten, samt övriga kringkostnader. Totalt kunde ca 40 platser erbjudas.

#### *8. Cykelkurs för vuxna, 50 röster*

Att lära sig att cykla visade sig vara ett stort behov och de 10 platser vi kunde erbjuda tog snabbt slut. Här skedde ett samarbete med Familjebostäder som bokade sin hyresgästföreningslokal på Gåsagången samt upplät ett cykelförråd och icke minst marknadsförde aktiviteten i trapphus bland annat. Det var svårt att hitta en aktör som kunde lära ut cykling, många tillfrågades och var positiva till aktiviteten men ingen kunde. Till slut kunde vi via Cykelköket hitta en privatperson som hade erfarenhet av att lära ut och han kunde även anlita två till som stöd. Detta visade sig vara en kompetent trio som fick mycket beröm från eleverna. Förutom huvudläraren som tog ett helhetsansvar och stod för alla förberedelserna så hittade han en som precis själv hade lärt sig cykla och därför hade den erfarenheten samt en som var duktig på att meka med cyklarna. Här hade man en metod av att först montera bort tramporna helt för att öva balansen. Vid avslutad kurs hade alla deltagarna lärt sig att cykla och de uttryckte hur det gjort att de kände sig fria, fått ökad självkänsla och att det gav dem möjlighet att söka jobb inom hemtjänsten. På så vis öppnades många möjligheter för flera av dem tack vare

denna kurs. De flesta var också grannar och lärde genom kursen känna varandra vilket gav mervärde. Totalt deltog 11 personer (enbart kvinnor) som lärde sig att cykla.

#### *9. Konsert för och med unga, 48 röster*

Genom vår musikverksamhet inom Fritid kunde konserten för unga planeras. Det fanns även möjlighet att bjuda in en större artist. Baby Mala är uppvuxen i området men är nu etablerad i musikvärlden. Flera ungdomar uppträdde också under konserten. Konserten skedde inne på House of Possibilities stora scen vilket var en bra lokal för ändamålet. Vi hade bekymmer med oengagerade vakter som inte fokuserade på säkerheten. Det blev också tydligt att ungdomarna som uppträdde är i en läroprocess, där de i vissa fall mest gick upp i sitt eget uppträdande och till viss del glömde bort att stötta sina medartister. Bra att det belystes så att det kan utvecklas till nästa gång. Totalt besökte ca 150 unga konserten.

#### *10. Utflykt till Borås djurpark, 47 röster*

Det sista aktiviteten som vann var en av de första att bli av eftersom parken inte hade öppet hela hösten. Här fanns ett jätteintresse att följa med och för att platserna skulle fördelas så rättvist som möjligt så delades de ut på plats i Selma Center en eftermiddag. Det blev en enormt lång kö och det var många som inte fick chans att följa med. 90 platser hade vi totalt och det avgick en buss två söndagar i rad från två olika platser i området. Invånarguiderna var med som språkstöd och två fritidsledare hade ansvar under dagen. De som var med var väldigt glada och nöjda och uttryckte att det var givande för deras familjer. Dock tråkigt att inte kunna erbjuda fler chansen, det märktes att alla inte förstod varför det inte var möjligt. Totalt deltog 90 personer under utflykten.

## **2.4 Synpunkter från medborgarna**

Mycket positiv respons har inkommit från medborgarna. Initialt var det givetvis en lärandefas då begreppet inte var känt av alla. Här hade man vunnit mycket om konceptet upprepades i samma område igen, då hade vanan funnits där. Många har uttryckt tacksamhet över aktiviteterna, särskilt vid de aktiviteter som gjorde att människor möttes på ett nytt sätt, tex Dream Café och Cykelkursen. Där har nya bekanskap skett och ny kunskap tagits. Även Matfestivalen spred glädje på ett särskilt sätt till hela området, maten och dansen som sen uppstod skapade en känsla av gemenskap och besökarna visade stolthet över att de bodde just där det händer positiva saker. Dessa aktiviteter vände sig till en vuxen/ blandad befolkning vilka oftare kommer med feedback. I de aktiviteter som vände sig mestadels till barn var det i stället deras kroppsspråk och utrop som talade sitt tydliga språk, de var glada över aktiviteterna och att vara just Backa- och Brunnsbör!

Blandade röster i urval från Litteraturstråkets medborgarbudgets aktiviteter:

#### Matfestival:

*-Tack för att ni gör det här för oss, vi hade inte mötts annars!*

*-Är det kommunen som planerar detta? Det är fantastiskt!*

*-Varför händer allt i Brunnsbo? Jag bor i Guldheden och där händer det inte alls lika mycket. Det kanske är här man ska bo?*

#### Tivoli:

*-Jag bor precis här (pekar upp mot husen) precis där allt händer!*

*-Det är som att vi har ett Liseberg utanför dörren!*

*-Vi kan åka hela dagen!*

*-Är det GRATIS?!*

#### Cykelkurs:

*-Jag känner mig självständig och som att jag nu är som alla andra, jag kan också cykla!*

*-Jag är stolt över mig själv!*

*-Nu kan jag söka jobb i hemtjänsten.*

*-Nu kan jag äntligen cykla med mina barn!*

*-Jag känner mig fri!*

*-Jag har fått bättre självkänsla!*

*-I did it!*

*-Nu känner vi varandra och kan göra andra saker ihop!*

#### Borås djurpark:

*-Tusen tack, vi hade jätteroligt och mina barn är jätteglada!*

#### Dream Café:

*"Kommer det någon fortsättning på det här?"*

*"Så god soppa!"*

*"Jag har åkt från Majorna, för jag blev nyfiken!"*

*"Jag tycker om dikter på svenska, det låter så mjukt och böljande"*

*Om poesiworkshop*

### 3 Medborgarbudget 2024

Då arbetet med medborgarbudgeten bedömts som framgångsrikt togs beslut om att SF Hisingen skulle genomföra ytterligare en medborgarbudget under 2024. Medborgarbudgeten kommer att utökas med området Biskopsgården. Processen kommer att genomföras under en kortare period och den förväntas nå ett större område än tidigare. Målet är att aktiviteterna ska kunna genomföras under sommaren i stället för hösten.